

V I Lenin

Om parollen Europas förenta stater

I nr 40 av Sotsial-Demokrat meddelade vi, att konferensen med vårt partis sektioner i utlandet hade beslutat att bordlägga frågan om parollen Europas förenta stater tills sakens ekonomiska sida behandlats i pressen.

Diskussionen om denna fråga fick en ensidigt politisk karaktär på vår konferens. Detta kanske delvis därför att parollen i centralkommitténs manifest direkt hade formulerats som politisk (den ”närmaste *politiska* parollen ...” heter det där). Dessutom talades det i manifestet inte bara om Europas republikanska förenta stater, utan det betonades också speciellt att parollen är meningslös och falsk om inte ”den tyska, den österrikiska och den ryska monarkin störtas genom revolution”.

Det vore fullständigt fel att *inom ramen* av en politisk bedömning av denna paroll invända något mot en sådan formulering av frågan – t ex från den synpunkten att den skulle skymma undan eller försvaga osv parollen om den socialistiska revolutionen. Politiska omdaningar i verkligt demokratisk riktning, och så mycket mindre politiska revolutioner, kan aldrig, i intet fall och under inga omständigheter vare sig skymma undan eller försvaga parollen om den socialistiska revolutionen. Tvärtom, de för den alltid närmare, vidgar dess bas, drar in nya skikt av småbourgeoisin och de halvproletära massorna i den socialistiska kampen. Å andra sidan är politiska revolutioner oundvikliga under den socialistiska revolutionen, vilken inte kan betraktas som en enda akt utan måste ses som en epok av stormande politiska och ekonomiska konvulsioner, av ytterligt skärpt klasskamp, inbördeskrig, revolutioner och kontrarevolutioner.

Även om parollen om Europas republikanska förenta stater, ställd i samband med det revolutionära störtandet av de tre reaktionäraste monarkierna i Europa med den ryska i spetsen, är fullständigt oantastlig som politisk paroll, återstår likväl den mycket viktiga frågan om denna parolls ekonomiska innehåll och betydelse. Med tanke på imperialismens ekonomiska förhållanden, dvs kapitalexporten och världens uppdelning mellan de ”framskridna” och ”civiliserade” kolonialmakterna, är Europas förenta stater under kapitalismen antingen något omöjligt eller något reaktionärt.

Kapitalet har blivit internationellt och monopolistiskt. Världen är uppdelad mellan ett fåtal stormakter, dvs makter som framgångsrikt deltar i den stora utplundringen och förtrycket av nationer. Europas fyra stormakter – Storbritannien, Frankrike, Ryssland och Tyskland, med en befolkning på 250 – 300 miljoner och en yta av cirka 7 miljoner kvkm – har kolonier med en folkmängd på *nästan en halv miljard* (494,5 miljoner) och en yta av 64,6 miljoner kvkm, dvs nästan hälften av jordklotet (133 miljoner kvkm, polarområdena inte inräknade). Lägg här till de tre asiatiska staterna Kina, Turkiet och Persien, vilka nu slits i stycken av rövarna Japan, Ryssland, Storbritannien och Frankrike i deras ”befrielsekrig”. Dessa tre asiatiska stater som kan kallas halvkolonier (i verkligheten är de redan till nio tiondelar kolonier) har en folkmängd på 360 miljoner och en yta av 14,5 miljoner kvkm (dvs nästan 50 procent mer än hela Europas yta).

Storbritannien, Frankrike och Tyskland har vidare investerat kapital på minst 70 miljarder rubel i utlandet. För att driva in en ”rimlig” inkomst av denna nätta summa – en årsinkomst på över tre miljarder rubel – finns miljonärernas nationella kommittéer, som kallas regeringar och förfogar över armé och örlogsflotta och som ”placerar” ut ”herr Miljards” söner och

bröder i kolonierna och halvkolonierna som vicekungar, konsuler, sändebud, olika slags ämbetsmän, präster och andra blodsugare.

På detta sätt är en handfull stormakters utplundring av nära en miljard av jordens befolkning organiserad under kapitalismens högsta utvecklingskedde. Och under kapitalismen är ingen annan organisation möjlig. Avstå från kolonierna, från ”inflytelsesfärerna”, från kapitlexporten? Att tänka på något sådant vore att sjunka ned till samma nivå som svartrocken, vilken varje söndag predikar kristendomens storhet för de rika och råder dem att skänka de fattiga – ja, om inte precis ett par miljarder, så åtminstone ett par hundra rubel om året.

Europas förenta stater är under kapitalismen detsamma som en överenskommelse om uppdelning av kolonierna. Men den enda möjliga grundvalen, den enda möjliga fördelningsprincipen under kapitalismen är styrka. Miljardären kan inte dela ett kapitalistiskt lands ”nationalinkomst” med någon annan på annat sätt än proportionsvis, ”efter kapital” (och därvid med det tillägget att det största kapitalet skall få mer än det borde få). Kapitalismen innebär privatäganderätt till produktionsmedlen och anarki i produktionen. Att på en sådan grundval predika en ”rättvis” fördelning av inkomsterna är proudhonism, kalkborgarens och brackans enfald. Det går inte att dela på annat sätt än ”efter styrka”. Men styrkan förändras med den ekonomiska utvecklingen. Efter 1871 stärktes Tyskland 3-4 gånger så snabbt som Storbritannien och Frankrike, Japan 10 gånger så snabbt som Ryssland. För att pröva en kapitalistisk stats verkliga styrka finns det inte och kan det inte finnas något annat medel än krig. Kriget står inte i motsättning till privatäganderättens grundvalar utan är en direkt och ofrånkomlig utveckling av dessa grundvalar. Under kapitalismen är en jämn tillväxt i de enskilda företagens och de enskilda staternas ekonomiska utveckling omöjlig. Under kapitalismen finns inga andra sätt att tid efter annan återställa den rubbade jämvikten än kriser i industrin och krig i politiken.

Naturligtvis är *tillfälliga* överenskommelser mellan kapitalisterna och mellan staterna möjliga. I den meningen är också Europas förenta stater något möjligt som en överenskommelse mellan de *europiska* kapitalisterna – men om vad? Endast om hur de gemensamt skall slå ned socialismen i Europa, gemensamt försvara de rövade kolonierna *mot* Japan och Amerika som känner sig ytterst förfördelade genom den nuvarande fördelningen av kolonierna och som under det senaste halvsekleet ökat sina krafter ojämförligt mycket snabbare än det efterblivna, monarkistiska och av ålder multnande Europa. Jämfört med Amerikas förenta stater erbjuder Europa i sin helhet en bild av ekonomisk stagnation. På nuvarande ekonomiska grundval, dvs under kapitalismen, skulle Europas förenta stater innebära att reaktionen organiserade sig för att hämma Amerikas snabbare utveckling. Den tid, då demokratins sak och socialismens sak var knutna endast till Europa, är oåterkalleligen förbi.

Världens (men inte Europas) förenta stater är den statsform för nationernas förening och frihet som vi förknippar med socialismen – så länge inte kommunismens fullständiga seger lett till att varje stat, även den demokratiska, definitivt försvunnit. Som en självständig paroll vore dock parollen om Världens förenta stater knappast riktig, för det första därför att den sammanfaller med socialismen och för det andra därför att den kunde ge upphov till den felaktiga uppfattningen att socialismen omöjligen kan segra i ett land och till en felaktig uppfattning om ett sådant lands förhållande till de övriga.

Olikmässig ekonomisk och politisk utveckling är en ovillkorlig lag för kapitalismen. Härav följer, att socialismen till en början kan segra i några få eller rentav i ett enda, enskilt kapitalistiskt land. Det segerrika proletariet i detta land skulle, efter att ha exproprierat kapitalisterna och organiserat en socialistisk produktion i det egna landet, ställa sig mot den

övriga, kapitalistiska världen, vinna de undertryckta klasserna i andra länder över på sin sida, resa dem till uppror mot kapitalisterna och om det blev nödvändigt rentav uppträda med krigsmakt mot utsugarklasserna och deras stater. Den politiska formen för det samhälle där proletariatet segrat och störtat bourgeoisin blir den demokratiska republiken, som i allt högre grad centraliserar proletariatets krafter i ifrågavarande nation eller nationer för kamp mot stater som ännu inte gått över till socialismen. Det går inte att avskaffa klasserna utan den förtryckta klassens diktatur, proletariatets diktatur. Det går inte att få till stånd en nationernas fria förening i socialismen utan de socialistiska republikernas mer eller mindre långvariga och sega kamp mot de efterblivna staterna.

I kraft av dessa synpunkter och efter det att frågan många gånger dryftats både på och efter konferensen med RSDAP:s sektioner i utlandet har centralorganets redaktion dragit slutsatsen, att parollen om Europas förenta stater är oriktig.

Sotsial-Demokrat nr 44, den 23 augusti 1915

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 26, s 351-355